

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Львівського державного
університету фізичної культури
ім. І. Боберського

Є.Н. Приступа

«6» вересня 2019р.

КОДЕКС
ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО
СКЛАДУ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

СХВАЛЕНО

Вченою радою ЛДУФК ім. Івана Боберського
(Протокол № 2 від «5» вересня 2019 р.)

ЛЬВІВ

**Кодекс етичної поведінки професорсько-викладацького складу
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського**

Метою кодексу є утвердження у професійній діяльності професорсько-викладацького складу Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського морально-етичних цінностей і професійних норм на засадах гуманності, толерантності, поваги до гідності кожної людини, конфіденційності, довіри, співпраці, ввічливості та відповідальності.

Норми етичної поведінки професорсько-викладацького складу

1. Етична поведінка стосовно професії

1.1. Постійно саморозвиватися та самовдосконалюватися у професійній сфері.

1.2. Працювати над розробкою власних та впровадженням інших сучасних педагогічних технологій, методик і програм.

1.3. Підвищувати якість та ефективність надання освітніх послуг.

1.4. Постійно дбати про культуру своєї поведінки, мови і спілкування.

Не допускати ненормативної лексики, грубих і образливих висловлювань.

1.5. Підвищувати статус та престиж наукової і педагогічної діяльності.

1.6. Сприяти розповсюдженню наукових знань.

1.7. Визнавати пріоритети професійної і громадянської відповідальності над власними інтересами.

2. Етична поведінка стосовно студентів

2.1. Бути відповідальним за професійний і моральний розвиток студентів.

2.2. Поважати особистість студента і гарантувати захист його гідності та прав.

2.3. Здійснювати професійну взаємодію із студентською молоддю на засадах педагогіки співробітництва, суб'єкт - суб'єктних відносин.

2.4. Дотримуватися високого рівня культури поведінки, поводитися зі студентами і колегами стримано, тактовно, ввічливо, толерантно.

2.5. Не вимагати і не брати жодної оплати чи іншого доходу від студентів. Не допускати позастатутних відносин.

2.6. Враховувати індивідуальні нахили, потреби та інтереси кожного студента, надавати їм можливості конструювати власний професійний розвиток (відповідно до чинних норм), виховувати у студентської молоді відповідальність за власний вибір, професію, власне життя, поведінку і життя на Землі.

2.7. Створювати умови для саморозкриття та самореалізації студентської молоді, виховувати у студентів доброзичливість, гідність та оптимізм.

2.8. Проводити індивідуально-виховну роботу зі студентами, які проживають у гуртожитку, цікавитись їхнім особистим життям, вивчати морально-духовний стан студентів і сприяти його розвитку.

2.9. У всіх випадках, коли погляди студента на процес навчання чи виховання певною мірою відрізняються від думки викладача, педагог повинен толерантно вислухати та знайти порозуміння зі студентом.

2.10. Критика стану успішності студента з навчальної дисципліни має бути конструктивною і спрямованою на покращення рівня його знань.

3. Етична поведінка стосовно колег

3.1. Визнавати різні погляди, підходи, форми та методи здійснення освітньої та наукової діяльності колег, висловлювати критичні зауваження та пропозиції коректно й аргументовано.

3.2. Відстоювати професійну честь і гідність своїх колег, не допускати осуду, упередженої критики на їхню адресу.

4. Етична поведінка стосовно наукової діяльності

4.1. Забезпечувати бездоганну чесність і прозорість на всіх етапах наукового дослідження та вважати неприпустимим прояви шахрайства, зокрема фабрикування та фальшування даних, плагіату.

4.2. Нести особисту відповідальність за результати дослідження.

4.3. Інформувати суспільство про можливі негативні наслідки застосування результатів наукового дослідження.

4.4. Відстоювати авторські ідеї, незважаючи на авторитети та кон'юнктуру.

4.5. Критично ставитися до особистих досягнень, дотримуватися наукової чесності, скромності та коректності.

4.6. Висловлювати свою думку про роботу та наукові досягнення колег (здобувачів) відверто, чітко та неупереджено.

4.7. При рецензуванні наукових робіт зберігати незалежність та об'єктивність думок та суджень.

4.8. При публікації результатів дослідження, що проводилося групою дослідників, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори; у разі необхідності може бути зазначено їхній особистий внесок.

5. Етична поведінка стосовно навколишнього середовища

5.1. Економно використовувати природні та енергетичні ресурси.

5.2. Шанобливо і відповідально ставитися до матеріальних цінностей університету.

5.3. Професійну діяльність спрямовувати на дотримання принципів сталого розвитку суспільства.

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГА

Преамбула

Етичні засади у стосунках між людьми є основою збереження і прогресу демократичного суспільства, основою всестороннього розвитку людини.

Особливого значення мораль набуває у професійній діяльності викладача, що обумовлено характером його взаємовідносин з студентами, а також специфікою проблем, які постають перед ним. Оскільки педагогіка має пряме відношення до майбутнього життя людини в суспільстві, її фізичного, психічного і духовного здоров'я, вона перебуває під особливою увагою і контролем з боку державних та громадських організацій. Педагог-професіонал особисто відповідальний за виконання своїх обов'язків. Ця відповідальність має бути спільною, узвичаєною, загальноприйнятою для всієї педагогічної корпорації у вигляді норм, правил і принципів професійної педагогічної етики.

Покликання педагога - не тільки, і не стільки, передача знань, умінь, та навичок, а й всебічний розвиток здібностей та можливостей студента, виховання порядного, відповідального, свідомого громадянина країни. Професійна діяльність викладача ґрунтується на верховенстві загальнолюдських принципів, норм і принципів моралі. При її виконанні педагог виступає носієм обов'язків стосовно: студента, фахового педагогічного співтовариства в цілому й окремих педагогів, самого себе, суспільства в цілому.

1. Педагог поважає закон і визнає свою відповідальність перед учнем та законом.

Етичний кодекс педагога - це система норм і правил поведінки та діяльності педагога, що базуються на гуманістичних засадах, загальнолюдських цінностях та принципах біоетики. Педагог - особа

(викладач, наставник), яка веде викладацьку та виховну діяльність або розробляє проблеми педагогіки у громадській сфері освіти та виховання.

Місія педагога - всебічний гармонійний розвиток учня, формування відповідальності за власне життя та життя оточуючих, виховання свідомого громадянина.

Автономія - право, яке має особа на визнання сталості системи цінностей, життєвих позицій та планів особи, спроможність до прийняття усвідомленого і вільного від зовнішнього впливу рішення; уособлення певних моральних цінностей.

Компетентність - здатність учня та педагога, інших зацікавлених сторін розуміти інформацію і приймати самостійні рішення відповідно до поставленої мети і притаманної кожному суб'єкту системи цінностей.

Конфіденційність - нерозголошення інформації про особистість, що отримана в ході професійної діяльності, довірливість, сутоприватність.

Угода про надання освіти - письмова чи усна угода (контракт), згідно якої одна сторона - педагог, що практикує індивідуально, або педагогічний заклад - бере на себе доручення іншої сторони - учня або його представника - про надання освіти на умовах, передбачених угодою, а інша сторона - учень (або його представник) зобов'язується дотримуватися і виконувати норми та правила, відповідні розпорядження та рекомендації педагога чи вихователя.

Навчальний заклад - організація, заклад, установа чи об'єднання (різних форм управління та власності), які згідно діючого законодавства України працюють у системі освіти та виховання.

1. Діяльність педагога спрямована на всебічний розвиток студента з метою виховання свідомого громадянина та допомоги в його адаптації до життя в суспільстві.

2. Педагог дотримується принципів загальнолюдської та професійної моралі, є чесним та беззастережно відданим своїм обов'язкам.

3. Педагог не може пропонувати студенту знання, які загрожують життю учня або суспільству в цілому, використовувати методи, які негативно впливають на психічний або фізичний стан здоров'я.

Стаття 5. Принцип автономності педагога

1. Необхідною умовою педагогічної діяльності є максимальна незалежність у дотриманні своїх професійних прав і обов'язків, що передбачає свободу педагога від будь-якого зовнішнього тиску чи втручання в його діяльність, а також від впливу своїх особистих інтересів.

2. Педагог не допускає у своїй професійній діяльності компромісів, якщо такі компроміси розходяться з інтересами мети освітянської діяльності.

3. Педагог має право на вільний творчий педагогічний експеримент в межах чинного законодавства України.

4. Педагог не нав'язує навчання лише з метою власного прибутку.

Стаття 6. Домінантність інтересів студента

1. У межах дотримання вимог законодавства педагог у своїй професійній діяльності дотримується переваги інтересів учня перед інтересами усіх інших осіб, балансу професійних інтересів, інтересів колег, партнерів, співробітників, інтересів батьків або законних представників дитини.

2. У всіх випадках, коли погляди студента на процес навчання в чомусь відрізняються від думки педагога, останній, не зважаючи на це, повинен прагнути знайти порозуміння з учнем, морально його підтримати.

Стаття 7. Компетентність та сумлінність

1. Суспільна значущість і складність професійних обов'язків викладача вимагає від нього високого рівня професійної підготовки, фундаментальних знань теорії і практики виховання та навчання, опанування відповідними методами та технологіями педагогічної діяльності.

2. Педагог використовує (у межах можливого) всі необхідні для досягнення позитивного педагогічного результату засоби, сучасні знання,

методи педагогіки та виховання, у разі потреби - звертається до інших спеціалістів.

3. Педагог користується науковими досягненнями, проявляючи обачливість і беручи до уваги можливі наслідки своїх висловлювань серед студентів. При цьому необхідно уникати вчинків та висловлювань рекламного характеру, як на свою особисту користь, так і на користь установ і організацій, які викладач представляє, на користь справи з негативними наслідками.

Стаття 8. Чесність та порядність

1. Викладач поважає права, законні інтереси, честь, гідність, репутацію та почуття осіб, з якими він спілкується.

2. Викладач уникає:

- будь-якої дії, спрямованої на ствердження несправедливості;
- вимагання винагороди, яка не встановлена чинним

Законодавством України.

4. Викладач повинен бути чесним, вірним слову, даному студенту.

Стаття 9. Культура поведінки

1. Викладач гідний своєму покликанню в всіх проявах свого життя, дотримується високого рівня культури поведінки, поводить себе стримано та тактовно, зберігає самоконтроль і витримку, слідкує за своїм зовнішнім виглядом.

2. Викладач вміє створювати в студентському колективі атмосферу доброзичливості, взаємопідтримки, взаємодопомоги, творчої співпраці, зацікавленості в отриманні нових знань.

3. Викладач відмовляється у вихованні від авторитарності та категоричності і намагається виконати свій обов'язок без погроз, примушення і насильства.

4. Викладач уникає проявів негативних емоційних реакцій, які принижують його людську гідність.

РОЗДІЛ 3. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ВИКЛАДАЧА ЩОДО СТУДЕНТА

Стаття 10. Вищий обов'язок викладача - виховання свідомої, освіченої відповідно до вимог часу, людини

1. Викладач приймає на себе особисту моральну відповідальність за всебічний розвиток студента.
2. Викладач сприяє реалізації права студента на здобуття ним сучасних, всебічних знань, необхідних умінь і навичок.
3. Педагог виховує у студента чесне і благородне ставлення до оточуючого світу, до інших людей, до себе.

Стаття 11. Викладач готовий поважати автономію студента

1. Викладач поважає психофізичну і духовну цілісність, моральні ідеали, честь і достоїнство особистості студента та сприяє їх розвитку при наданні педагогічних послуг.
2. Викладач поважає автономію студента навіть у тому випадку, якщо він не схвалює відмову студента від запропонованих дій.
3. Студент має право вільно висловлювати свої думки та мати власну позицію у процесі обговорення навчального матеріалу.
4. Негуманне ставлення до студента, приниження людської гідності, використання в особистих інтересах праці студента неприпустимі.
5. Викладач поважає право кожного студента вільно вибирати для себе педагога. Він зобов'язаний допомогти учневі здійснити це право.

Стаття 12. Педагог сприяє встановленню з учнем відносин взаємного співробітництва та співтворчості на благо студента.

1. Викладач розглядає навчальний процес як відкритий процес соціального партнерства, якому притаманна особиста відповідальність усіх учасників.
2. Викладач виявляє професійний такт і високу культуру в спілкуванні та роботі з студентом.

3. Встановлення довірчих взаємовідносин співробітництва та співтворчості між викладачем і студентом визначають успіх навчання та виховання і є одним із головних обов'язків викладача.

4. Педагог сприяє усвідомленню та реалізації відповідального ставлення учня до процесу навчання.

Стаття 13. Викладач дотримується принципу гендерної рівності

1. Викладач неухильно дотримується принципу рівності чоловіків та жінок на основі паритетності при наданні їм освітніх послуг.

2. Викладач сприяє розкриттю знань про роль чоловіків і жінок, що відведена їм у розвитку суспільства.

Стаття 14. Оплата праці викладача визначається нормами діючого законодавства

1. Викладач не має права пропонувати учневі ніякі додаткові платні освітні послуги.

2. У випадках, якщо не визначені норми, викладач може оцінювати свою діяльність з врахуванням якості освітніх послуг.

3. Оцінка діяльності викладача повинна враховувати:

- складність і унікальність запропонованих послуг;
- необхідні вміння та досвід педагога;
- якість виконуваної роботи.

Стаття 15. Взаємини між викладачами

1. Принцип поваги до своєї професії домінує у всіх сферах діяльності педагога: професійній, громадській, публіцистичній та ін. Свою діяльність він спрямовує на збереження та підвищення її престижності.

2. Викладач поважає права іншого викладача, як людини та фахівця.

3. Взаємини між педагогами будуються на підставі колегіальності, рівноправності, чесності, справедливості, порядності та довіри, а також готовності поділитися своїми професійними знаннями та досвідом.

4. Викладачі допомагають один одному у подоланні труднощів та у складних випадках. У разі виникнення розбіжностей між колегами, слід

шукати шляхів їх усунення, у разі потреби - за посередництвом етичного комітету відповідної професійної асоціації.

5. Обов'язок кожного педагога - неупереджено аналізувати як власні помилки, так і помилки своїх колег. Виявлення незгоди з їхніми думками чи діями, критика на їх адресу повинні бути об'єктивними, аргументованими і необразливими.

6. Обговорення діяльності колег у присутності студента є неприпустимим. Спроби завоювати собі авторитет шляхом дискредитації колег є неетичними.

7. Моральний обов'язок викладача активно протидіяти практиці безчесних і некомпетентних колег, а також різного роду непрофесіоналів, що наносять шкоду розвитку та життю студента.

8. Педагог усвідомлює межі між професійним і приватним спілкуванням під час виконання ним своїх професійних обов'язків.

Стаття 16. Підтримання професійної компетентності

1. Обов'язок викладача - свідомо оцінити роль, яку він може взяти на себе в конкретному випадку в залежності від своєї компетентності, інтелекту, обставин та середовища.

2. Професійна компетентність та авторитет викладача базується на його здатності бути стриманим, чуйним, доброзичливим, принциповим, творчим, здатним засвоювати передовий досвід і передати його іншим.

3. Викладач відповідальний за безперервне підвищення та удосконалення професійного рівня та самовдосконалення.

4. Викладач здобуває, застосовує і поглиблює наукові знання, поширює відповідну інформацію серед учнів, колег і громадськості, одержує консультації і використовує допомогу спеціалістів інших спеціальностей, якщо це необхідно.

5. Керівник вищого закладу освіти, формуючи професорсько-викладацький склад університету, усвідомлює власну відповідальність за підтримку та розвиток професійної компетентності педагогічного колективу.

Стаття 17. Участь у громадському житті

1. У своїй громадській роботі викладач пам'ятає про свою підвищену суспільну відповідальність, обумовлену його професійною діяльністю. Викладач авторитетом своєї професії чи професіонального співтовариства спрямовує на захист загальнолюдських цінностей та принципів.

2. Викладач має бути прикладом участі у громадському житті суспільства завдяки своїй неупередженій громадянській позиції, благочинній діяльності.

3. Викладач не повинен зловживати своїм авторитетом для задоволення своїх особистих або політичних інтересів за рахунок учнів.

РОЗДІЛ 4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

(1) Цей Кодекс приймається більшістю голосів учасників Всеукраїнської наради професійних об'єднань викладачів, присутніх на нараді під час його обговорення.

(2) Будь-які зміни та доповнення до цього Кодексу вносяться у порядку, передбаченому для його прийняття.

Share this: